

**2. ผลการดำเนินงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ปีงบประมาณ 2543**

2.1 การพิจารณาแผนพัฒนาและการดำเนินการ เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศ

2.1.1 ข้อมูล ผลการศึกษาและการระดมความคิดเพื่อการวางแผนและกำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

😊 ร่างกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) จะสิ้นสุดลงในปีงบประมาณ 2544 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้เตรียมการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดทำงบประมาณของประเทศ ปี 2545 สศช. จึงเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 อย่างเป็นทางการและกำหนดให้แล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2543

2) กระบวนการที่ดำเนินการในขั้นกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับและทุกภาคส่วนของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย การระดมความคิดเห็นภายใน สศช. เพื่อประเมินผลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 วิเคราะห์สถานการณ์ภายในประเทศและภายนอกประเทศ ตลอดจนแนวคิดการพัฒนาประเทศที่นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และกรอบหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 การระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และกรอบหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ในเบื้องต้น เมื่อเดือนธันวาคม 2542 การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ มีประชาชนในทุกจังหวัดหลากหลายอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น จำนวนมากกว่า 18,900 คน โดยแบ่งตามพื้นที่เป็น 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ระดับอนุภาค และระดับชาติ

3) สศช. ได้นำผลการระดมความคิดเห็นดังกล่าวมาร่างเป็นกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) และนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณา รวม 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2543 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2543 โดยสำนักงานฯ ได้นำความเห็นและมติคณะกรรมการฯ มาปรับปรุงร่างกรอบวิสัยทัศน์ฯ ฉบับที่ 9 ให้มีความสมบูรณ์ขึ้นเป็นลำดับ และได้นำเสนอให้คณะกรรมการฯ พิจารณาค้างครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2543 ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบร่างกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

4) **สาระสำคัญร่างกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ประกอบด้วย**

(1) วิสัยทัศน์ร่วม

(1.1) แนวคิดปรัชญาหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ยึดหลัก **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** เป็นแนวทางในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทยและเป็นพื้นฐานการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม โดยมี **“คน”** เป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(1.2) มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และมีค่านิยมที่ยึดหลักทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก มีระบบที่เป็นภูมิคุ้มกันที่ดี และมีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการสร้างคุณค่าและจิตสำนึกให้มีคุณธรรมและซื่อสัตย์

(1.3) กำหนดสังคมไทยที่พึงประสงค์เป็น **“สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ”** ใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน

(2) ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

(2.1) วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก เพื่อให้การพัฒนาประเทศในระยะยาวนำไปสู่วิสัยทัศน์ร่วมข้างต้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลัก คือ

“การปรับโครงสร้างการพัฒนาประเทศให้เข้าสู่ดุลยภาพ โดยเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาในเชิงปริมาณมาสู่การพัฒนาในเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการสร้างความเป็นธรรมในสังคม และความสามารถก้าวทันโลกที่จะอำนวยความสะดวกต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศ”

(2.2) เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงกำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศใหม่

“โดยเปลี่ยนจากเดิมที่มุ่งสร้างความร่ำรวยด้วยการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ไปสู่การพัฒนาประเทศที่มีรากฐานที่เข้มแข็ง มีการกระจายผลประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง สามารถแก้ปัญหาความยากจนและกระจายรายได้ รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการพึ่งพาตนเอง พร้อมทั้งยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ”

(2.3) สำหรับภารกิจสำคัญของชาติที่จะเป็นจุดยึดโยงการทำงานร่วมกันในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 คือ **การผนึกพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายในการปฏิรูปสังคมไทย**

ให้เกิดระบบบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงไปสู่โครงสร้างการพัฒนาที่ได้คุณภาพ โดยสร้างรากฐานของสังคมให้เข้มแข็ง แก้ไขปัญหาความยากจน ควบคู่ไปกับการปรับตัวสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ และรู้เท่าทันโลก

(3) ยุทธศาสตร์การพัฒนา

เพื่อให้สามารถดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จึงได้มุ่งใน 3 กลุ่มที่มีความเชื่อมโยงกัน คือ การสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง โดยมุ่งพัฒนาค้น ครอบครัวย ชุมชน และสังคมเป็นแกนหลัก การปรับตัวสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ให้รู้เท่าทันโลก สามารถแข่งขันและพึ่งตนเองได้ และการปฏิรูประบบบริหารจัดการให้เกิดธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วนของสังคม มีการจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาในยุทธศาสตร์แต่ละเรื่องให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น โดยดำเนินการใน 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

(3.1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม

มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทักษะฝีมือให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้คนไทยมีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและวิทยาการสมัยใหม่บนพื้นฐานการนำหลักธรรมและวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์พัฒนาให้คนมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ใฝ่หาความรู้ที่มีความรับผิดชอบ ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมทั้งด้านสุขภาพ สวัสดิการแรงงาน สวัสดิการสังคม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและทั่วถึง เพื่อให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตลอดช่วงอายุ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส

(3.2) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน

ปรับการจัดการพื้นที่ในมิติใหม่ที่ประสานการพัฒนาชนบทและเมืองให้เชื่อมโยงและเกื้อกูลกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างชนบทและเมือง โดยพัฒนาศักยภาพของคนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคมทุกระดับ รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สภาพแวดล้อม และพัฒนาเมืองและชุมชนให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ในการพัฒนาพื้นที่ให้คำนึงถึงความสมดุลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

(3.3) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เน้นการพัฒนาที่สมดุล โดยมุ่งการจัดการเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินการและร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย ควบคู่ไปกับการสร้างกลไกกฎระเบียบที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้คืนสู่สภาพที่เอื้อต่อความสมดุลของระบบนิเวศและเกื้อหนุนต่อการดำรงชีวิตของคนทุกกลุ่ม รวมทั้งคนยากจนในสังคมได้มีโอกาสใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม

(3.4) ยุทธศาสตร์การจัดการระบบบริหารเศรษฐกิจส่วนรวม

มุ่งบริหารเศรษฐกิจมหภาค ทั้งนโยบายการเงินและตลาดทุน และนโยบายการคลังเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจ ภายใต้กระแสการเปิดเสรีทางการค้า การเงิน และการลงทุน รวมทั้งการปรับตัวสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ให้เกิดการขยายตัวอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และเป็นธรรม สนับสนุนภาคการผลิตในสาขาที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน และเกื้อกูลธุรกิจทุกระดับ โดยให้ความสำคัญสูงสุดต่อการกระจายและยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ

(3.5) ยุทธศาสตร์เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ โดยใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ช่วยเพิ่มผลผลิต เพิ่มทักษะแรงงาน และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ และพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศ ตลอดจนบริหารจัดการและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อสนับสนุนการสร้างงาน ยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ในประเทศให้ดีขึ้น

(3.6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของกำลังคน และความเข้มแข็งของกระบวนการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อให้ไทยสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลดการพึ่งพา เพิ่มขีดความสามารถทางการผลิตภายในประเทศ โดยเฉพาะการผลิตขนาดกลางและขนาดย่อม สร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีและช่วยยกระดับรายได้ควบคู่ไปกับการต่อยอดการพัฒนาองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐาน ประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้บริบทของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทยได้อย่างกลมกลืน รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อช่วยการพัฒนาชนบท

(3.7) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่ธรรมาภิบาล

เป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นเงื่อนไขสำคัญสูงสุดที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ทั้งหมดดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีกระบวนการที่เหมาะสม ดำเนินการปรับระบบบริหารภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ สร้างเสริมธรรมาภิบาลภาคเอกชนและภาคประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกตรวจสอบถ่วงดุลในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ตลอดจนช่วยกำกับทิศทางการพัฒนาให้เอื้อประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนยากจนและด้อยโอกาส

(4) การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

การแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ไปสู่การปฏิบัติอย่างได้ผล จำเป็นต้องผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนทั้งแนวความคิด ค่านิยม เป้าหมาย และวิธีการทำงาน โดยต้องให้ความสำคัญลำดับสูงต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างสภาวะผู้นำร่วมกันในทุกระดับ เกิดการระดมทุนทางสังคมในทุก ๆ ด้าน มาเป็นพลังผลักดันร่วมกัน โดยการพัฒนากลไกเพื่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้สนับสนุนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ปรับปรุงกลไกการดำเนินงานในทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการแปลงแผน วางกรอบแนวทางการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ พัฒนาระบบติดตามประเมินผล และพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจและสังคม

ความเห็นคณะกรรมการฯ (3 กรกฎาคม 2543)

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาร่างกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 แล้ว มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. กรอบวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ควรจะต้องมีความต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่ได้เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การกำหนดยุทธศาสตร์ในทุกเรื่องจะต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงบทบาทของคนในแต่ละยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน
2. ภารกิจภายใต้ทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 นอกเหนือจากการยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจมหภาคกับเศรษฐกิจชุมชนให้เกื้อกูลกันด้วย
3. สภาพปัญหาที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อจำกัดของประเทศ ควรเน้นให้ชัดเจนในแต่ละยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหาเสพติด คุณภาพการศึกษา ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัว ปัญหาที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ ปัญหาที่เกิดจากสังคมวัฒนธรรมของคนไทย การปรับค่านิยมให้สามารถต่อต้านการซื้อเสียงและการทุจริต รวมทั้งความอ่อนด้อยในการบริหารจัดการในทุกระดับ

4. การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศควรมองในภาพรวม ซึ่งจะทำให้มองเห็นทั้งโอกาสและอุปสรรคของความร่วมมือ โดยใช้วัฒนธรรมกับการพัฒนา (Culture and Development) เป็นตัวนำในการสร้างความร่วมมือเชื่อมโยงไปสู่ความร่วมมือทางด้านการศึกษาและเศรษฐกิจด้วย ซึ่งรวมทั้งการที่จะให้มีความร่วมมือทางด้านการเงิน (Financial Cooperation)

5. ปัญหาเรื่องพลังงานซึ่งสังคมไทยควรจะมีส่วนร่วมคิดเพื่อรองรับการใช้พลังงานในอนาคต ควรจะเพิ่มเติมในยุทธศาสตร์การจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

6. ประเด็นที่เสนอเพิ่มเติมโดยกรรมการฯ ดร. ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์ คือ

1) ยุทธศาสตร์ด้านการคุ้มครองทางสังคม ควรมุ่งเน้นไปสู่ระบบตาข่ายรองรับ (Social Safety Net) ผู้ประสบวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าระบบสวัสดิการทางสังคม (Social Welfare) ซึ่งทำให้คนมุ่งพึ่งสวัสดิการของรัฐโดยขาดแรงจูงใจในการช่วยตนเองและช่วยซึ่งกันและกัน หรือแรงจูงใจในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่

2) การจัดการเพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม ควรเพิ่มการสนับสนุนท้องถิ่นและชุมชนในเทคนิควิธีการวางแผน

3) ยุทธศาสตร์นโยบายการคลัง ในการปฏิรูประบบภาษีเพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ ควรขยายการลงทุนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นการลงทุนในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลกเพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม

4) ยุทธศาสตร์เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรเพิ่มการปรับปรุงระบบการขนส่งและการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพและมีต้นทุนที่ต่ำ เนื่องจากสองสาขานี้จะมีความสำคัญมากสำหรับประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจโดยรวมในอนาคต

5) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่ธรรมาภิบาลด้านการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ ควรเพิ่มการผลักดันให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

7. ในการกำหนดเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถติดตามประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ควรจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแผนงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนรวมและในแต่ละด้านไว้ด้วย

มติคณะรัฐมนตรี (1 สิงหาคม 2543)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ ทั้งนี้ให้ สศช. รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วย ดังนี้

1. ตามขั้นตอนดำเนินการซึ่ง สศช. ได้กำหนดการจัดทำรายละเอียดของแผนพัฒนาฉบับที่ 9 ฉบับสมบูรณ์ให้แล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน 2543 และได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการประกาศใช้เป็นแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 ในเดือนธันวาคม 2543 เพื่อจักได้ทันให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางจัดทำคำของบประมาณปี 2545 ให้สอดคล้องกับแผนดังกล่าวต่อไปนั้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 89 กำหนดให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้ และขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.

ซึ่งกำหนดให้มีสภาที่ปรึกษา อยู่ในระหว่างรอการพิจารณาของวุฒิสภา ดังนั้น สศช. ควรเสนอแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 ฉบับสมบูรณ์ให้สภาที่ปรึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีผลบังคับใช้ และได้มีการแต่งตั้งสภาที่ปรึกษา แล้ว

2. เพื่อให้การดำเนินการตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรให้กระทรวง ทบวง กรม จัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 ด้วย

3. สาระสำคัญของร่างกรอบวิสัยทัศน์ฯ ในวิสัยทัศน์ร่วม ซึ่งกำหนดสังคมไทยที่พึงประสงค์เป็นสังคมเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน นั้น ควรเพิ่มอีก 1 ด้าน คือ สังคมที่มีวินัยและเคารพกฎหมายด้วย

4. การระดมความคิดเห็นของประชาชน ควรเป็นความคิดเห็นของบุคคลมิใช่เป็นความคิดเห็นขององค์กร และควรให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้วย เนื่องจากเป็นผู้รู้ปัญหาและสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตลอดจนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

☺ **การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน**

เสนอพิจารณาครั้งที่ 1

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

1) สำนักงานฯ ได้เสนอภาพรวมการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในช่วงปี 2543 - 2549 ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจ (รศก.) เพื่อให้เห็นภาพรวมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศทั้งในอดีตและในช่วงปี 2543 - 2549 ทั้งนี้ รศก. ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2542 และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ทบทุนการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับเงื่อนไขใหม่ของประเทศ คือ ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และกระแสการแข่งขันในเวทีโลกตามที่ สศช. เสนอ พร้อมทั้งให้ความเห็นเพิ่มเติมเพื่อใช้ประกอบการทบทวนโครงการฯ เพื่อให้การทบทวนการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดำเนินการได้สมบูรณ์ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ในการนี้สำนักงานฯ จึงได้นำเสนอคณะกรรมการ สศช. เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

2) ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 5 - 7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) โดยในช่วง 3 ปีแรก ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 มีการลงทุนประมาณ 887,159 ล้านบาท สำหรับช่วงปี 2543 - 2549 มีโครงการลงทุนอยู่ 81 โครงการ วงเงินลงทุนรวมประมาณ 1.22 ล้านล้านบาท แยกตามสถานะโครงการได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 28 โครงการ, กลุ่มที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วแต่ยังไม่ได้ก่อสร้างหรือดำเนินการ 13 โครงการ, กลุ่มที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติของคณะรัฐมนตรี สศช. และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (สวล.) 18 โครงการ และกลุ่มที่อยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสมโครงการ 22 โครงการ โดยโครงการส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในสาขาขนส่งและพลังงาน และอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ความเห็นคณะกรรมการฯ (17 มกราคม 2543)

1. การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และมีระยะเวลาการดำเนินโครงการนาน ประกอบกับวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ความต้องการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ชะลอตัวลงด้วยเช่นกัน คณะกรรมการฯ จึงเห็นว่าการทบทวนการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความต้องการที่แท้จริงของประเทศในระยะปี 2543 - 2549 จะมีความสำคัญต่อการรองรับการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้มีการสำรวจความต้องการ (Need Survey) เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ จัดทำแผนงาน โครงการให้รอบคอบ เหมาะสม โดยมีหลักเกณฑ์การจัดทำแผนงานโครงการที่ชัดเจน ดังนี้

- 1) เป็นโครงการที่คนส่วนใหญ่จะต้องได้ประโยชน์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและประโยชน์ในเชิงคุณภาพชีวิต
- 2) เป็นโครงการที่เอื้อประโยชน์ต่อโครงการอื่น หรือช่วยทำให้โครงการอื่นมีความสมบูรณ์มากขึ้น
- 3) เป็นโครงการที่ศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของผลประโยชน์ที่จะได้รับทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 4) ค่าใช้จ่ายลงทุนของโครงการควรสอดคล้องกับลักษณะการใช้ประโยชน์ของโครงการเป็นสำคัญ เพื่อลดภาระการซ่อมบำรุงรักษาและการลงทุนใหม่ เช่น ถนนสายหลักที่มีรถผ่านเป็นจำนวนมาก ควรมีการลงทุนก่อสร้างให้ทนทานต่อการใช้งาน โดยมีการลงทุนสูงกว่าถนนสายรอง เป็นต้น
- 5) การให้บริการโครงสร้างพื้นฐานควรนำหลักการผู้ใช้บริการเป็นผู้รับภาระมาดำเนินการด้วยในโครงการที่เป็นการเพิ่มทางเลือกการใช้บริการของประชาชนและโครงการด้านสิ่งแวดล้อม

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการของสาขาต่าง ๆ ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม

3. ในการพัฒนาโครงการควรมีการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรเพื่อรองรับโครงการที่จะเกิดขึ้นใหม่โดยมีแนวทาง คือ การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กรให้เหมาะสมกับประเภทของงานเพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและการสนับสนุนสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศในการสร้างบุคลากรให้มีความรู้ในสาขาดังกล่าว เพื่อปูพื้นฐานการพัฒนาในระยะยาว

4. สำหรับการทำประชาพิจารณ์ในโครงการฯ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานปรากฏว่ายังมีปัญหาอุปสรรคในการลดความขัดแย้ง จึงเห็นควรให้ใช้วิธีการเจรจาไกล่เกลี่ยให้เกิดความเข้าใจร่วมกันก่อนเริ่มดำเนินโครงการ โดยมีตัวแทนประชาชนในท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เข้ามาร่วมรับฟังข้อคิดเห็นเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานเจ้าของโครงการ คือ หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจผู้รับผิดชอบ

มติคณะกรรมการฯ

ให้ สศช. รับความเห็นของคณะกรรมการฯ ไปดำเนินการ และรายงาน กก.สศช. อีกครั้งหนึ่งก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจต่อไป

เสนอพิจารณาครั้งที่ 2

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

สำนักงานฯ ได้จัดลำดับความสำคัญโครงการลงทุนขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศเพื่อเสนอคณะกรรมการ สศช. พิจารณาก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจโดยมีกรอบแนวทางการพิจารณาตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการรัฐมนตรีฯ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2542 และคณะกรรมการ สศช. เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2543 โดยมีสาระสำคัญของภาพรวมการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันดังนี้

1) ประเทศไทยได้มีการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตมาโดยลำดับ โดยมีการลงทุนในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5 - 6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ โดยมีวงเงินลงทุนรวมในระยะ 15 ปี ของแผนพัฒนาฯ 3 ฉบับ คือ ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ถึง 7 (พ.ศ. 2525 - 2539) เป็นวงเงินลงทุนรวมทั้งสิ้นประมาณ 1,545,000 ล้านบาท และใน 3 ปีแรก ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2542) ประมาณ 887,159 ล้านบาท จากการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่องมากกว่า 30 ปีนั้น อาจกล่าวได้ว่าโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง พลังงาน สื่อสาร และสาธารณสุขการได้บรรลุเป้าหมายในเชิงปริมาณในระดับที่ดีขึ้น สามารถดำเนินการครอบคลุมทั้งพื้นที่ภูมิภาคและชนบท แต่ยังคงมีปัญหาด้านคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานหลายประเภทที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการเร่งรัดพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

2) จากการประมวลข้อมูลการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่ามีโครงการขนาดใหญ่ในระยะต่อไปอยู่ 93 โครงการ วงเงินลงทุนรวมทั้งสิ้น 1,344,597 ล้านบาท จะเป็นการลงทุนในระหว่างปี 2543 - 2549 ประมาณ 1,076,715 ล้านบาท ประกอบด้วยการลงทุนภาครัฐ จำนวน 883,695 ล้านบาท ภาคเอกชน จำนวน 193,020 ล้านบาท

3) สำนักงานฯ ได้ประสานกับสำนักงบประมาณและกระทรวงการคลังในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญโครงการ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ซึ่งประกอบด้วย ทิศทางการพัฒนาระดับประเทศ ความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับสาขา และเงื่อนไขการพิจารณาระดับโครงการ สามารถจัดกลุ่มโครงการได้เป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่มที่ควรเร่งรัดผลักดันให้แล้วเสร็จ จำนวน 34 โครงการ วงเงิน 389,640 ล้านบาท กลุ่มที่ควรสนับสนุนให้เริ่มดำเนินการ จำนวน 42 โครงการ วงเงิน 371,113 ล้านบาท กลุ่มที่ควรสนับสนุนโดยมีเงื่อนไข จำนวน 7 โครงการ วงเงิน 105,590 ล้านบาท และกลุ่มที่ควรพิจารณาทบทวน จำนวน 10 โครงการ วงเงิน 210,372 ล้านบาท รวมวงเงินทั้งสิ้น 1,076,715 ล้านบาท

ความเห็นคณะกรรมการฯ (24 เมษายน 2543)

1. การจัดทำภาพรวมการลงทุนขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการลงทุนขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐานในครั้งนี้ เป็นการริเริ่มที่ทำให้ได้ข้อมูลสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งที่ช่วยประกอบการวิเคราะห์ทิศทางการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม จึงเห็นควรให้สำนักงานฯ จัดทำภาพรวมการลงทุนด้านอื่น ๆ เช่น การพัฒนาคนและสังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ให้ครบถ้วนเพื่อประโยชน์ในการกำหนดทิศทางหลักในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน แข่งขันทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวได้ต่อไป

2. ให้สำนักงานฯ จัดกลุ่มโครงการเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มโครงการที่ควรเร่งรัดผลักดันให้แล้วเสร็จ กลุ่มโครงการที่ควรสนับสนุนให้เริ่มดำเนินการ และกลุ่มโครงการที่มีประเด็นเพื่อสร้างความชัดเจนหรือพิจารณาทบทวน โดยมีรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

กลุ่มโครงการที่ควรเร่งรัดผลักดันให้แล้วเสร็จ

จำนวน 34 โครงการ วงเงิน 389,640 ล้านบาท

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	เงินลงทุนในปี 2543 – 2549 (ล้านบาท)
สาขาขนส่งทางบก			
1. โครงการรถไฟฟ้ามหานครสายเฉลิมรัชมงคล (หัวลำโพง – ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ – บางซื่อ) (รฟม.)	2539 – 2546	134,494	82,622
2. โครงการก่อสร้างทางสายหลักเป็น 4 ช่องจราจร ระยะที่ 2 (17 สายทาง ระยะทาง 770 กิโลเมตร) (กรมทางหลวง)	2543 – 2546	21,500	21,500
3. โครงการระบบทางด่วนขั้นที่ 2 ส่วน B (ถนนรวมและกระจายการจราจร) (กทพ.)	2543 – 2545	2,347	2,347
4. โครงการก่อสร้างทางหลวงสายกระบี่ – ชนอม (กรมทางหลวง)	2540 – 2545	3,609	2,574
สาขาขนส่งทางน้ำ			
1. โครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ขั้นที่ 2 ระยะที่ 1 (การทำเรือฯ)	2540 – 2544	10,129	4,008
2. โครงการจัดหาเรือขจัดคราบน้ำมันค้นหาช่วยชีวิต จำนวน 1 ลำ และเรือฝึกนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ จำนวน 1 ลำ (กรมเจ้าท่า)	2544 – 2546	2,490	2,490
สาขาขนส่งทางอากาศ			
1. โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานสากลกรุงเทพ แห่งที่ 2 (บทม.)	2535 – 2548	127,748	113,974
2. โครงการก่อสร้างหอบังคับการบินและจัดหาอุปกรณ์บริการจราจรทางอากาศ (บริษัท วิทยุการบินฯ)	2543 – 2546	1,856	1,856
3. โครงการจัดซื้อเครื่องบิน 21 ลำ ของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (บริษัท การบินไทยฯ)	2540 – 2544	35,300	9,182
สาขาสื่อสารโทรคมนาคม			
1. โครงการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบทระดับหมู่บ้าน (ทศท.)	2539 – 2544	19,226	12,736

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	เงินลงทุนในปี 2543 - 2549 (ล้านบาท)
------------------	----------	--------------------------------------	---

2. โครงการขยายโครงข่าย ทศท. (SDH)	2543 – 2545	13,299	13,295
3. โครงการขยายบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ ITSC IV (กสท.)	2537 – 2543	5,601	3,111
4. โครงการพัฒนาข่ายโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม (กสท.)	2539 – 2543	2,330	1,747
สาขาสาธารณูปการ			
1. โครงการคลองประปาฝั่งตะวันตก (กปน.)	2536 – 2540	7,647	4,022
2. โครงการบำบัดน้ำเสียรวม ระยะที่ 1 (ดินแดง) (กทม.)	2536 – 2540	6,382	2,553
3. โครงการบำบัดน้ำเสีย ระยะที่ 3 หนองแขม – ภาษีเจริญ และราษฎร์บูรณะ (กทม.)	2538 – 2544	5,011	2,349
สาขาชลประทาน			
1. โครงการก่อสร้างเขื่อนและคลองส่งน้ำประแสร์ จังหวัดระยอง (กรมชลประทาน)	2543 – 2548	9,016	7,426
2. โครงการก่อสร้างเขื่อนเพื่อพัฒนาและฟื้นฟูภาคใต้ที่ประสบอุทกภัย จังหวัด นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และสงขลา (กรมชลประทาน)	2532 – 2544	4,050	1,599
3. โครงการก่อสร้างเขื่อนพระปรัง จังหวัดสระแก้ว (กรมชลประทาน)	2534 – 2544	705	310
4. โครงการก่อสร้างเขื่อนคลองสียัด จังหวัด ฉะเชิงเทรา (กรมชลประทาน)	2537 – 2545	4,016	2,802
5. โครงการเขื่อนทด่น้ำบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา (กรมชลประทาน)	2536 – 2544	5,232	2,483
6. โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัด นครศรีธรรมราช (กรมชลประทาน)	2538 – 2545	15,800	10,926
7. โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรี (กรมชลประทาน)	2538 – 2548	19,230	1,233
8. โครงการคลองส่งน้ำแม่กลองใหญ่ (ระยะที่ 3) จังหวัดนครปฐมและสุพรรณบุรี (กรมชลประทาน)	2539 – 2545	1,321	568
9. โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่มอก จังหวัดลำปาง (กรมชลประทาน)	2534 – 2543	740	42

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น	เงินลงทุนในปี 2543 – 2549
------------------	----------	-------------------------	------------------------------

		(ล้านบาท)	(ล้านบาท)
10. โครงการเชื่อมคลองทำด้าน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก (กรมชลประทาน)	2540 - 2546	11,183	10,186
11. โครงการโขง - ชี - มูล (กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน)	2532 - 2543	12,892	3,921
สาขาลังงาน			
1. โครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนราชบุรี เครื่องที่ 1 และ 2 (กฟผ.)	2539 - 2545	49,318	11,758
2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมราชบุรี ชุดที่ 1 ถึง 3 (กฟผ.)	2539 - 2545	37,415	7,282
3. โครงการโรงไฟฟ้ากระบี่ เครื่องที่ 1 (กฟผ.)	2540 - 2544	10,574	11,186 [☆]
4. โครงการสายส่งเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย ระยะที่ 2 (กฟผ.)	2537 - 2544	4,980	875
5. โครงการขยายระบบไฟฟ้า ระยะที่ 9 (กฟผ.)	2538 - 2547	17,500	6,911
6. โครงการขยายระบบไฟฟ้าในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ระยะที่ 1 (กฟผ.)	2538 - 2545	10,760	2,613
7. โครงการระบบส่งพลังไฟฟ้า 500 เควี สำหรับรับไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าเอกชน ระยะที่ 1 (กฟผ.)	2540 - 2549	30,470	27,148

สรุป โครงการที่ควรเร่งรัดผลักดันให้แล้วเสร็จ จำนวน 34 โครงการ วงเงิน 389,640 ล้านบาท ลงทุนในสาขาต่างๆ ดังนี้

สาขา	จำนวนโครงการ	เงินลงทุนในปี 2543 - 2549 (ล้านบาท)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	
			ภาครัฐ	ภาคเอกชน
ชลประทาน	11	41,497	41,497	-
ขนส่ง	9	240,555	215,386	25,169
สื่อสาร	4	30,889	30,889	-
สาธารณสุข	3	8,924	8,924	-
พลังงาน	7	67,775	67,775	-
รวม	34	389,640	364,471	25,169

กลุ่มโครงการที่ควรสนับสนุนให้เริ่มดำเนินการ

[☆] วงเงินเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน

จำนวน 44 โครงการ วงเงิน 383,380 ล้านบาท

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	เงินลงทุนในปี 2543 - 2549 (ล้านบาท)
❖ โครงการที่ ครม. อนุมัติแล้ว แต่ยังไม่เริ่มดำเนินการ			
สาขาขนส่งทางบก			
1. โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายบางใหญ่ – บ้านโป่ง (กรมทางหลวง)	2545 - 2549	17,124	17,124
2. โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครด้านใต้ (กรมทางหลวง)	2544 - 2546	27,455	27,455
3. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2 มุกดาหาร สะหวันเขต (กรมทางหลวง)	2543 - 2545	1,700	1,700
4. โครงการรถไฟทางคู่ เส้นทางชานเมืองบ้านภาชี – ลพบุรี บ้านภาชี-มาบกะเบา และตลิ่งชัน-นครปฐม (รฟท.)	2543 - 2546	12,127	12,048
5. โครงการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพส่วนต่อขยาย (กทม.)	2543 - 2546	32,625	32,625
สาขาขนส่งทางอากาศ			
1. โครงการเพิ่มขีดความสามารถของท่าอากาศยานกรุงเทพ (ทอท.)	2541 - 2545	3,343	3,263
สาขาสาธารณูปการ			
1. โครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 7 (กปน.)	2543 - 2549	26,702	26,702
2. โครงการปรับปรุงขยายการประปาหนองคาย-อุดรธานี (กปภ.)	2541 - 2543	2,176	1,612
3. โครงการเอกชนร่วมลงทุนปรับปรุงขยายประปาในส่วนภูมิภาค (ลำปาง, ราชบุรี-สมุทรสงคราม, นครสวรรค์-หนองปลิง, ฉะเชิงเทราและบางปะกง (กปภ.)	2543 - 2545	4,260	4,260
4. โครงการบำบัดน้ำเสียรวม ระยะที่ 4 (กทม.)	2543 - 2548	4,025	4,025
สาขาพลังงาน			
1. โครงการขยายระบบสายส่งและสถานีไฟฟ้าระยะที่ 7 ส่วนที่ 1 (กฟภ.)	2541 - 2547	5,312	5,312

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	เงินลงทุนในปี 2543 – 2549 (ล้านบาท)
2. โครงการระบบสายส่งไฟฟ้าและสถานีไฟฟ้าระยะที่ 7 (ส่วนที่ 2) (กฟภ.)	2543 – 2547	5,293	5,293
3. โครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย และโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย (ปตท.)	2542 – 2549	38,724	28,537
❖ โครงการที่อยู่ระหว่างการนำเสนอ กรม., สศช. และ สวล.			
สาขาขนส่งทางบก			
1. โครงการรถไฟทางคู่ สายหัวหมาก – ฉะเชิงเทรา (รฟท.)	2543 – 2547	8,783	8,783
2. โครงการก่อสร้างทางเข้า – ออกท่าอากาศยานสากล กรุงเทพ แห่งที่ 2 (5 แห่ง) (กรมทางหลวง)	2544 – 2546	4,315	4,315
สาขาขนส่งทางอากาศ			
1. โครงการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์เครือข่ายเดินอากาศ เพื่อนำร่องลงสู่สนามบิน (บริษัท วิทยุการบินฯ)	2543 – 2545	520	520
สาขาสื่อสารโทรคมนาคม			
1. โครงการพัฒนาบริการวิทยุเซลลูลาร์ในส่วนภูมิภาค ของ กสท.(CDMA)	2543 – 2544	1,200	1,200
2. โครงการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบใหม่ (1900 MHz) (กระทรวงคมนาคม)	2544 – 2547	4,216	4,216
สาขาสาธารณูปการ			
1. โครงการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำในเมือง นครราชสีมา ระยะที่ 1 (กรมโยธาธิการ)	2543 – 2546	3,012	3,012
2. โครงการลดน้ำสูญเสียของ กปน. (กปน.)	2543 – 2548	10,310	10,310
3. โครงการก่อสร้างโรงงานกำจัดมูลฝอย โดยการเผา และผลิตกระแสไฟฟ้า ของกรุงเทพมหานครที่ อ่อนนุช โรงที่ 1 (กทม.)	2543 – 2547	7,716	7,716
4. โครงการบำบัดน้ำเสียปริมาตร ส่วนเหนือชั้นที่ 1 (คูคต – ประชาธิปัตย์) (องค์การจัดการน้ำเสีย) ^{๑,๒}	2544 – 2549	3,698	3,698
5. โครงการบำบัดน้ำเสียอ้อมน้อย – อ้อมใหญ่ (องค์การจัดการน้ำเสีย) ^๑	2544 – 2557	3,329	3,329

๑,๒

เข้าสู่การพิจารณาของ กก.สศช. ในวันที่ 24 เมษายน 2543 ทำให้จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นจาก 93 โครงการ
เป็น 95 โครงการ

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	เงินลงทุนในปี 2543 - 2549 (ล้านบาท)
สาขาชลประทาน			
1. โครงการอ่างเก็บน้ำท่าชะ จังหวัดชุมพร (กรมชลประทาน)	2543 - 2546	2,789	2,789
2. โครงการประตุน้ำแม่ท่าจัน (กรมชลประทาน)	2543 - 2547	6,731	6,731
สาขาพลังงาน			
1. โครงการขยายระบบไฟฟ้าระยะที่ 10 (กฟผ.)	2544 - 2547	12,351	12,351
2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนจังหวัดสุราษฎร์ธานี (กฟผ.)	2544 - 2546	5,776	5,776
3. โครงการขยายเขตไฟฟ้าให้ราษฎรในชนบท ระยะที่ 2 (กฟภ.)	2543 - 2546	3,655	3,655
❖ โครงการที่อยู่ในขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสม			
สาขาขนส่งทางบก			
1. โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-นครราชสีมา (กรมทางหลวง)	2545 - 2549	25,800	25,800
2. โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายปากท่อ - บ้านโป่ง (กรมทางหลวง)	2545 - 2549	17,500	17,500
3. โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายปากท่อ - ชะอำ (กรมทางหลวง)	2545 - 2549	10,080	10,080
4. โครงการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานครตามแนวเขตทางรถไฟ (ไฮปเวลล์) (รฟท.)	-	N/A	-
5. โครงการศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งพื้นที่ย่านพหลโยธินและย่านโรงงานมักกะสัน (รฟท.)	-	22,168	22,168
สาขาขนส่งทางน้ำ			
1. โครงการศึกษาจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมในการสร้างอู่เรือ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี)	-	N/A	-
สาขาสาธารณูปการ			
1. โครงการบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร			
1) โครงการบำบัดน้ำเสียธนบุรี (กทม.)	-	10,925	10,925
2) โครงการบำบัดน้ำเสียพระโขนง-คลองเตย (กทม.)	-	8,360	8,360

3) โครงการบำบัดน้ำเสียหนองบอน (กทม.)	-	3,700	3,700
--------------------------------------	---	-------	-------

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	เงินลงทุนในปี 2543 - 2549 (ล้านบาท)
2. โครงการกำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร			
1) โครงการระบบกำจัดมูลฝอยด้วยวิธี ผสมผสานที่อ่อนนุช 2 (กทม.)	2547 - 2551	7,716	7,716
2) โครงการระบบกำจัดมูลฝอยด้วยวิธี ผสมผสานที่หนองแขม (กทม.)	2549 - 2553	7,716	7,716
3) โครงการระบบกำจัดมูลฝอยด้วยวิธี ผสมผสานที่ท่าแร่ (กทม.)	2551 - 2555	7,716	7,716
สาขาชลประทาน			
1. โครงการระบายและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ ตะวันออกของ กทม. และพื้นที่ใกล้เคียง (กรมชลประทาน) (กทม.)	-	9,542	9,542
สาขาลังงาน			
1. โครงการศูนย์ขนถ่ายและสำรองน้ำมันดิบ (พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้) (ปตท.)	2544 - 2546	N/A	-
2. โครงการโรงกลั่นน้ำมันและอุตสาหกรรม (พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้) (ปตท.)	2548 - 2551	N/A	-
3. โครงการระบบท่อจำหน่ายก๊าซฯ รอบกรุงเทพ มหานครและปริมณฑล (ปตท.)	2543 - 2545	3,800	3,800

สรุป โครงการที่ควรสนับสนุนให้เริ่มดำเนินการ จำนวน 44 โครงการ วงเงิน 383,380 ล้านบาท มีสาขาและสถานะของโครงการต่าง ๆ ดังนี้

แยกรายสาขา

สาขา	จำนวน โครงการ	เงินลงทุนในปี 2543 - 2549 (ล้านบาท)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	
			ภาครัฐ	ภาคเอกชน
ชลประทาน	3	19,063	19,063	-
ขนส่ง	15	183,381	80,252	103,129
สื่อสาร	2	5,416	5,416	-
สาธารณูปการ	15	110,796	103,800	6,996

พลังงาน	9	64,724	64,724	-
รวม	44	383,380	273,255	110,125

สถานะของโครงการ

สาขา	จำนวนโครงการ	เงินลงทุนในปี 2543 - 2549 (ล้านบาท)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	
			ภาครัฐ	ภาคเอกชน
1) โครงการที่ ครม. อนุมัติแล้วแต่ยังไม่เริ่มดำเนินการ	13	169,956	115,947	54,009
2) โครงการที่อยู่ระหว่างการนำเสนอ ครม. พิจารณา	15	78,401	75,665	2,736
3) โครงการที่อยู่ในขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสม	16	135,023	81,643	53,380
รวม	44	383,380	273,255	110,125

กลุ่มโครงการที่มีประเด็นเพื่อสร้างความชัดเจนหรือพิจารณาทบทวน

จำนวน 17 โครงการ วงเงิน 313,070 ล้านบาท

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	เงินลงทุนในปี 2543 - 2549 (ล้านบาท)
------------------	----------	--------------------------------------	---

❖ กลุ่มโครงการที่มีความล่าช้าในการดำเนินงานและเบิกจ่าย			
สาขาขนส่งทางบก			
1. โครงการเปลี่ยนรางสายประธาน ระยะที่ 1 (289 กิโลเมตร) สายเหนือ ช่วงสถานีลพบุรี – ชุมแสง (141 กิโลเมตร) และสายใต้ ช่วงสถานีหัวหิน – บ้านกรด (148 กิโลเมตร) (รฟท.)	2537 – 2544	4,339	2,627
2. โครงการเปลี่ยนรางสายประธาน ระยะที่ 2 (258 กิโลเมตร) สายเหนือ ช่วงสถานีชุมแสง–พิษณุโลก (108 กิโลเมตร) และสายใต้ ช่วงสถานีไชยา – ชุมทางทุ่งสง (150 กิโลเมตร) (รฟท.)	2539 – 2545	3,890	3,301
3. โครงการเปลี่ยนรางในทางประธาน ระยะที่ 3 (รฟท.)	2539 – 2545	4,780	4,664
สาขาขนส่งทางน้ำ			
1. โครงการจัดหาเรือชุดและเรือลากจูง รวม 9 ลำ เพื่อบำรุงร่องน้ำชายฝั่งทะเล (กรมเจ้าท่า)	2533 – 2545	4,018	2,475

สาขา/ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	วงเงินลงทุน ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	เงินลงทุนในปี 2543 – 2549 (ล้านบาท)
------------------	----------	--------------------------------------	---

❖ กลุ่มโครงการที่มีข้อผูกพันด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ			
สาขาทางขนส่งทางบก			
1. โครงการรถไฟสายเด่นชัย – เชียงราย (รฟท.)	2543 – 2550	21,106	21,106
2. โครงการรถไฟสายบัวใหญ่-มุกดาหาร-นครพนม (รฟท.)	2546 – 2553	25,009	25,009
3. โครงการทางหลวงเชื่อมโยงระหว่างสตูล-เปอร์ลิส (กรมทางหลวง)	2545 – 2549	3,910	3,910
❖ กลุ่มโครงการที่มีประเด็นปัญหาดำเนินการ			
สาขาขนส่งทางบก			
1. โครงการระบบทางด่วนขั้นที่ 3 สายเหนือ	–	44,917	44,067
2. โครงการทางด่วนสายดาวคะนอง-บางขุนเทียน – สมุทรสาคร (กทพ.)	2539 – 2547	21,033	21,033
3. โครงการทางด่วนสายพญาไท – พุทธมณฑล – นครปฐม (กทพ.)	–	25,384	25,384
4. โครงการทางด่วนสายรามอินทรา – วงแหวนรอบนอก (กทพ.)	–	15,078	15,078
5. โครงการระบบทางด่วนขั้นที่ 3 ตอน S1 ช่วงอาจณรงค์ – บางนา (กทพ.)	2542 – 2547	3,562	3,562
6. โครงการก่อสร้างถนนวงแหวนอุตสาหกรรม (กรมโยธาธิการ)	2539 – 2547	18,780	18,280
7. โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย (บางซื่อ – พระนั่งเกล้า, หัวลำโพง – บางแค) (รฟม.)	–	72,000	72,000
8. โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายชลบุรี – พัทยา (กรมทางหลวง)	2545 – 2549	2,000	2,000
9. โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายมาบตาพุด-พัทยา (กรมทางหลวง)	2545 – 2549	3,600	3,600
สาขาชลประทาน			
1. โครงการกก – อิง – น่าน	15 ปี	44,973	44,973

สรุป โครงการที่มีประเด็นเพื่อสร้างความชัดเจนหรือพิจารณาทบทวน จำนวน 17 โครงการ วงเงิน 313,070 ล้านบาท ประกอบด้วย โครงการที่มีสถานะต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการที่มีความล่าช้าในการดำเนินงานและเบิกจ่าย จำนวน 4 โครงการ วงเงินลงทุนระหว่างปี 2543 – 2549 จำนวน 13,067 ล้านบาท

2. โครงการที่มีความผูกพันด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จำนวน 3 โครงการ
วงเงินลงทุนระหว่างปี 2543 – 2549 จำนวน 50,025 ล้านบาท

3. โครงการที่มีประเด็นปัญหาในการดำเนินการ จำนวน 10 โครงการ วงเงินลงทุน
ระหว่างปี 2543 – 2549 จำนวน 249,977 ล้านบาท

มติคณะกรรมการฯ

เห็นชอบให้สำนักงานฯ นำผลการจัดลำดับความสำคัญโครงการลงทุนขนาดใหญ่ด้าน
โครงสร้างพื้นฐานซึ่งปรับปรุงการจัดกลุ่มโครงการตามความเห็นคณะกรรมการฯ แล้วเสนอ
คณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจต่อไป

มติคณะรัฐมนตรี (2 พฤษภาคม 2543)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจ สำหรับ
ข้อสังเกตเพิ่มเติมของรองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) มอบให้ สศช. รับไปพิจารณา

มติคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจ

1. รับทราบการจัดลำดับความสำคัญโครงการลงทุนขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
ช่วงปี 2543 – 2549 ตามข้อเสนอของ สศช.

2. มอบหมายให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่าง ๆ
พิจารณาเร่งรัดหรือทบทวนโครงการที่อยู่ในกลุ่มต่าง ๆ ตามข้อเสนอของ สศช. และให้รับประเด็น
ความเห็นและข้อสังเกตของ คศก. ไปพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

3. ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการรายงานผลการดำเนินโครงการในกลุ่มโครงการที่ควร
เร่งรัดผลักดันให้แล้วเสร็จ และกลุ่มโครงการที่ควรสนับสนุนให้เริ่มดำเนินการให้ คศก. ทราบทุก 1
เดือน สำหรับโครงการในกลุ่มที่มีประเด็นเพื่อสร้างความชัดเจนหรือพิจารณาทบทวนให้รายงานผล
การพิจารณาทบทวนให้ คศก. พิจารณาภายใน 3 เดือน

รองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) มีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการที่มีประเด็น
ปัญหาในการดำเนินการ จำนวน 9 โครงการ โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง โครงการระบบ
ทางด่วน พร้อมทั้งเห็นว่า การศึกษาวิจัยเชิงนโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานในด้านนโยบายจัดสรร
ทรัพยากรการลงทุน นโยบายราคาและการบริหารจัดการเพื่อกำหนดทิศทางการลงทุนและการ
จัดลำดับความสำคัญของสาขาต่าง ๆ โดยมอบให้ สศช. รับผิดชอบ ควรแก้ไขเป็น สศช. ควรจะ
รับผิดชอบการศึกษาด้านนโยบายการจัดสรรการลงทุน นโยบายราคา และการบริหารจัดการ
เพื่อกำหนดทิศทางการลงทุนในภาพรวมเท่านั้น ส่วนการจัดลำดับความสำคัญภายในแต่ละสาขา
สมควรให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรายสาขานั้น ๆ พิจารณา
โดยให้มี สศช. ร่วมด้วย

☺ รายงานการศึกษาเบื้องต้น เรื่อง แนวทางการจัดลำดับความสำคัญการลงทุนภาครัฐ ด้านการพัฒนาคนและสังคม

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

1) คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการประชุม เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2543 มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศึกษาแนวทางการจัดลำดับความสำคัญการลงทุนภาครัฐ ด้านการพัฒนาคนและสังคม เพื่อใช้เป็น ทิศทางและแนวทางในการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาคนและสังคมต่อไป สำนักงานฯ ได้เสนอรายงานการศึกษาเบื้องต้น เรื่อง แนวทางการจัดลำดับความสำคัญการลงทุนภาครัฐ ด้านการพัฒนาคนและสังคม ต่อคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อขอรับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอการจัดลำดับความสำคัญการลงทุนภาครัฐ ด้านการพัฒนาคนและสังคม

2) สาระสำคัญของแนวทางการจัดลำดับความสำคัญการลงทุนภาครัฐด้านการพัฒนาคนและสังคม ประกอบด้วย

(1) ขอบเขตการศึกษา เน้นการลงทุนภาครัฐโดยงบประมาณแผ่นดิน รวมทั้ง เงินกู้และเงินช่วยเหลือต่างประเทศ ครอบคลุมการพัฒนาคนและสังคม 5 ด้าน คือ การศึกษา สาธารณสุข การพัฒนาฝีมือแรงงาน สวัสดิการสังคม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(2) ภาพรวมการลงทุนทางด้านการพัฒนาคนและสังคม ประเทศไทยมีสัดส่วน การลงทุนพัฒนาคนและสังคมค่อนข้างสูง โดยงบประมาณรายจ่ายพัฒนาคนและสังคมมีสัดส่วนสูงสุด และเพิ่มขึ้นโดยตลอด อย่างไรก็ตาม งบประมาณรายจ่ายดังกล่าว มีรายจ่ายเพื่อการลงทุนประมาณ ร้อยละ 10 - 20 เท่านั้น อีกประมาณร้อยละ 80 - 90 เป็นค่าใช้จ่ายประจำ ในขณะที่งบประมาณ ด้านเศรษฐกิจมีเพื่อการลงทุนร้อยละ 70 และรายจ่ายประจำร้อยละ 30

(3) การลงทุนรายสาขาตามโครงสร้างงาน ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 - แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 พบว่าภาครัฐลงทุนทางด้านการศึกษาร้อยละ 16 - 25 สาธารณสุข ร้อยละ 4 - 8 พัฒนาฝีมือแรงงานร้อยละ 1 และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินร้อยละ 3 - 4 ของงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินทั้งหมด ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

(3.1) การลงทุนด้านการศึกษา เน้นเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ งบประมาณมากกว่าร้อยละ 80 เป็นงบประจำ และมากกว่าร้อยละ 70 จัดสรรให้ส่วนกลาง ในขณะที่ การใช้จ่ายเงินอุดหนุนจากท้องถิ่นยังมีสัดส่วนน้อย และค่าใช้จ่ายต่อหัวของระดับอุดมศึกษา แตกต่างจากระดับประถมและมัธยมศึกษา 5 - 6 เท่า

(3.2) การลงทุนด้านสาธารณสุข เน้นการรักษาพยาบาลมากกว่าการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายประจำ แต่สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การใช้จ่ายด้านสุขภาพของคนไทยโดยภาครัฐยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากครัวเรือนเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายมากกว่าภาครัฐ และการกระจายทรัพยากรด้านสาธารณสุขยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างกรุงเทพฯ กับภูมิภาคและชนบท

(3.3) การลงทุนด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของภาครัฐ โดยภาคเอกชนยังมีส่วนร่วมน้อย ไม่เชื่อมโยงสอดคล้องกับการผลิตกำลังคนและความต้องการกำลังคน เน้นการฝึกขั้นพื้นฐานเชิงปริมาณมากกว่าการฝึกให้เป็นผู้ชำนาญเฉพาะด้านเพื่อเพิ่มผลิตภาพของแรงงาน แม้ว่าภาครัฐจะให้การสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนจัดตั้งสถาบันอิสระในการพัฒนาฝีมือแรงงานเฉพาะด้าน แต่การดำเนินงานของสถาบันอิสระยังไม่คืบหน้า ดังนั้นการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยจึงไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศได้

(3.4) การลงทุนด้านสวัสดิการสังคม ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยภาครัฐ การลงทุนในด้านสังคมสงเคราะห์แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสเน้นการดำเนินงานเชิงรับมากกว่าเชิงรุก แรงงานนอกระบบและแรงงานภาคเกษตรยังไม่ได้รับการคุ้มครอง การบริหารกองทุนที่สนับสนุนโดยภาครัฐยังขาดทิศทางที่ชัดเจน และขาดฐานข้อมูลเกี่ยวกับคนจนและผู้ด้อยโอกาส

(3.5) การลงทุนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เน้นการแก้ไขมากกว่าการป้องกันปัญหา ประชาชนและชุมชนยังมีส่วนร่วมน้อย และงานป้องกันสาธารณภัยและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจยังไม่ได้รับความสำคัญ

(4) ข้อจำกัดของการลงทุนทางด้านการพัฒนาคนและสังคม โดยภาพรวมแล้วพบว่าระบบการจัดสรรงบประมาณยังมีลักษณะรวมศูนย์ งบประมาณสำหรับโครงการพัฒนาค่อนข้างจำกัด เน้นเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ และเน้นงานที่มีผลตอบแทนต่อการลงทุนต่ำ

(5) หลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญการลงทุนทางด้านการพัฒนาคนและสังคม จำเป็นต้องคำนึงถึงการเน้นประสิทธิภาพ คุณภาพ ความเป็นธรรม การตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และเงื่อนไขรัฐธรรมนูญ

(6) ข้อเสนอในการจัดลำดับความสำคัญ การลงทุนด้านการพัฒนาคนและสังคม มีดังนี้

(6.1) ข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วย การปรับปรุงโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณ ปรับปรุงระบบบริหารจัดการเพื่อลดรายจ่ายประจำปี และระบบการใช้จ่ายงบประมาณและสนับสนุนการระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่น

(6.2) ข้อเสนอการลงทุนภาครัฐมีรายละเอียดตามแต่ละด้าน ดังนี้

(6.2.1) ด้านการศึกษา ประกอบด้วย การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการพัฒนาคุณภาพครูอาจารย์และผู้บริหารการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เน้นการปรับวิธีการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(6.2.2) ด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย การปฏิรูประบบสุขภาพ เน้นการส่งเสริมสุขภาพ และปฏิรูประบบบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและประสิทธิภาพ

(6.2.3) ด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างเป็นระบบ เร่งรัดการยกระดับการศึกษาและเพิ่มทักษะฝีมือแก่แรงงานขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมให้ภาคเอกชนเพิ่มการลงทุนด้านการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน

(6.2.4) ด้านสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย การปรับปรุงระบบการจัดสวัสดิการสังคมในเชิงรุก และสร้างหลักประกันความมั่นคงทางสังคม รวมทั้งเน้นบทบาทองค์กรท้องถิ่นในการจัดบริการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

(6.2.5) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ เน้นบทบาทประชาชน ชุมชน ในการป้องกันปัญหา และพัฒนากลไกในการจัดการปัญหาสาธารณสุข และอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ความเห็นคณะกรรมการฯ (18 กันยายน 2543)

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณารายงานการศึกษาเบื้องต้น เรื่อง แนวทางการจัดลำดับความสำคัญการลงทุนภาครัฐ ด้านการพัฒนาคนและสังคมแล้ว มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ชี้ความสามารถของประเทศไทยในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดโดยสถาบัน IMD อยู่ในอันดับสุดท้าย สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากประเทศไทยไม่ได้พัฒนาคนให้เต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ อีกทั้งระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาแบบใหม่ (Innovation) ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีแนวทางการพัฒนาคนให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องปลูกฝังให้มีจิตสำนึกสาธารณะด้วย

2. การวิเคราะห์การลงทุนภาครัฐ ด้านการพัฒนาคนและสังคม โดยพิจารณาจากงบประมาณแผ่นดินเพียงด้านเดียวนั้นยังไม่สะท้อนภาพการลงทุนที่ชัดเจน จึงควรนำงบประมาณประจำปีของรัฐบาลมาพิจารณาด้วย ซึ่งจะทำให้พิจารณาภาพรวมได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรมีข้อมูลแสดงการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนในการพัฒนาคนและสังคมของภาคเอกชนและประชาชนด้วยเพื่อสะท้อนให้เห็นภาพรวมการลงทุนที่แท้จริงของประเทศ

3. การศึกษาเรื่องการลงทุนด้านการพัฒนาคนและสังคม ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน ด้านสวัสดิการสังคม และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ควรเน้นการศึกษาประสิทธิภาพการลงทุนทั้งระบบในแต่ละด้านให้มีความชัดเจน

4. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนทางด้านการพัฒนาคนและสังคมให้มากขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณของประเทศ ด้วยการใช้มาตรการจูงใจด้านต่าง ๆ เช่น มาตรการทางภาษี

5. เพื่อให้การลงทุนด้านการพัฒนาคนและสังคม มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด จำเป็นต้องมีเครื่องชี้วัดในแต่ละด้านเพื่อการประเมินผลการพัฒนาทั้งขบวนการ โดยการประเมินผลในเชิงปริมาณและคุณภาพ

6. เนื่องจากสภาวะการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดนโยบายการลงทุนด้านการพัฒนาคนและสังคมเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดทิศทางการพัฒนาในเชิงรุกที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลก ตามกรอบ New Economy รวมทั้งควรศึกษานโยบายการพัฒนาคนและสังคมของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียด้วย

7. บทบาทของ สศช. ในการศึกษาเรื่องการลงทุนพัฒนาคนและสังคมควรมุ่งเน้นด้านนโยบาย และประสานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการศึกษาและพัฒนาในเชิงระบบ และดำเนินการอย่างสอดคล้องประสานกัน

8. ควรจัดให้มีการสัมมนาเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดลำดับความสำคัญการลงทุนภาครัฐด้านการพัฒนาคนและสังคม ประกอบการจัดทำรายงานการศึกษาดังกล่าวด้วย

มติคณะกรรมการฯ

มอบหมายให้สำนักงานฯ รับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องการจัดลำดับความสำคัญการลงทุนภาครัฐด้านการพัฒนาคนและสังคม โดยประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินการศึกษาประสิทธิภาพการลงทุนทั้งระบบให้มีความชัดเจน แล้วนำเสนอ กก.สศช. เพื่อพิจารณาต่อไป

😊 สรุปผลการประชุมองค์ัด ครั้งที่ 10

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

สำนักงานฯ ได้ทำสรุปผลการประชุมองค์ัด ครั้งที่ 10 ซึ่งจัดขึ้นที่ประเทศไทยระหว่างวันที่ 12-19 กุมภาพันธ์ 2543 เสนอต่อคณะกรรมการฯ ซึ่งมีสาระสำคัญ 3 เรื่องคือ

สรุปการสัมมนา 12 นักเศรษฐศาสตร์ เรื่องการค้าและการพัฒนา

สรุปการสัมมนา เรื่องการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย

สรุปแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ (20 มีนาคม 2543)

เห็นควรให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นแกนกลางจัดประชุมเชิงวิเคราะห์ แนวความคิดของนักวิชาการจากประเทศต่างๆ ที่ได้จากการประชุมองค์ัด ครั้งที่ 10 โดยเชิญ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นักวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (International Institute for Trade and Development) รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่สนใจและมีความรู้ทางด้านการวิจัย เข้าร่วมประชุม จำนวน ประมาณ 30-40 คน เพื่อศึกษาข้อมูลและปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทยในระยะยาว ตลอดจนหา แนวทางการพัฒนาประเทศไทยในระยะต่อไป แล้วนำผลจากการประชุมดังกล่าวเสนอต่อสถาบัน ระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป